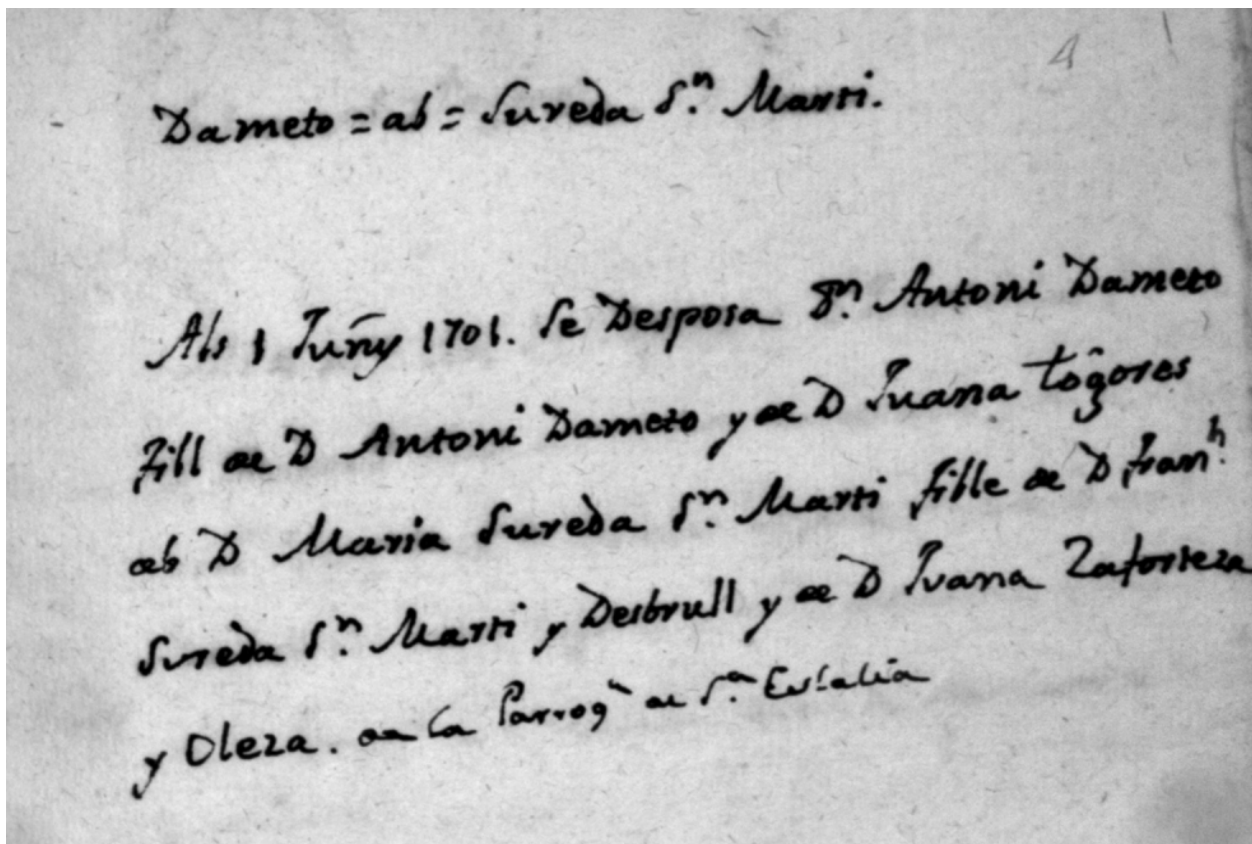

Família Dameto Sureda

El dia 1 de juny de 1701¹, a la parròquia de Santa Eulàlia es va produir el matrimoni de Antoni Dameto i Tugores amb Maria Sureda de Sant Martí i Zaforteza:

Antoni Dameto i Tugores va ésser enterrat al convent de Santo Domingo el dia 6 d'agost de 1750. En 1752² era el cap de la família domiciliada aleshores en la illa de Don Antoni Dameto, precisament Antoni Dameto y Sureda de Sant Martí, d'estat casat amb Beatriu Berga i Zaforteza i amb una edat de 43 anys. Almanco devia viure amb ells Francesc Sureda i Berga, d'edat de 15 anys qui no apareix en la relació per no arribar encara a l'edat de 16, el límit inferior d'aquest allistament. També hauria de viure amb ells la filla Isabel, d'uns quatre anys d'edat. D'aquesta filla tenim el registre de defunció que es va produir el 12 de desembre de l'any 1760³:

D^{na} Elizabeth Dameto edad de 12 años y 4 meses hija de Dⁿ Antoni Dameto y Sureda Sant Martí y de la l^{tra} S^{ra} D^{na} Elizabeth Berga y Zaforteza conj^s morí als 12 X^{bre} 1760 fonch enterrada al Con^t de St Domingo per voluntat de son Pare per ser ella sense Judici y ni comprencio.

Amb ells apareix Feliu Pujol, amb l'ofici de cotxer, de que, per ara no podem oferir més dades.

De Antoni Dameto i Sureda de Sant Martí, escriu n'Antoni Furió

DAMETO Y SUREDA DE S. MARTÍ (Antonio) Caballero de noble prosapia natural de esta ciudad y uno de los que mas contribuyeron para reanimar el gusto á las bellas artes, y en particular á la pintura, que en su tiempo estaba amortiguado. Se dedicó por si mismo á esta noble profesión bajo la enseñanza del insigne Mesquida asombro de Italia y gloria de Mallorca. De tan buena escuela salió tan aprovechado, que sus obras son admiradas de los inteligentes; y entre ellas no ocupan el último lugar una colección de paisés sobre vitela hechos con pluma, cosa escelente por su limpieza,

1 AMP: _Ms_Cort_28_Concessos_Eclesiastics_Tom04_1700-1800 (Es pot consultar *on line*)

2 AMP: Llistes dels homes de 16 a 65 anys de la parròquia de Santa Creu. FP_301-10 (Es pot consultar *on line*)

3 ADM: Llibre defuncions albats I46Q04 fol 47 número 57.

estilo y propiedad de los claros y oscuros que se guardan en su casa. El autor de la Descripción de las islas Pithiusas y Baleares fol. 67 aplaude sus pinturas, siendo la mejor de ellas un cuadro de san Cayetano, que estaba en la capilla de la divina Pastora, de la iglesia de mínimos de esta capital. Tuvo la comision del ayuntamiento de Palma, del que era regidor de dirigir los adornos y portadas con que se habia de adornar la fachada de las casas consistoriales en la proclamacion de D. Fernando Vi; y habiendo puesto sus manos á la obra salió á satisfaccion de todos como lo indica el cronista de aquellas fiestas D. Jaime Fabregas y Bauzá en su Tosco diseño pág. 2.⁴

Francesc Dameto i Berga va contraure matrimoni amb Isabel Sureda i Verí i en 1767 va néixer el seu fill Antoni⁵:

Certific y el D.^o Pere Sard Domex com als 16 Abril 1767 lo M.^o M.^o Sr.
 Sr. D.^o Jaume Sureda P.^o y Canonge de esta Sta J.^{ta} Cath.^o Baptiza
 en presencia mia un fill de los Nobles Señors D.^o Fran.^o Dameto y Berga y de D.^{na} Isabel
 Sureda y Verí Cony. nat. dit dia circa las 5 de la tarda. Hago nom con:
 Antoni, Maxiano, Joseph Domingo, Fran.^o Joaquin, Gabriel, Benangut, Cayetano,
 Ignaci, Bruno, Fran.^o Baltherax, Yudi, Ramon, Joan, Jaume, Bonaventura,
 Ramon, Eull, Thomas, Vicens, Bernat, Pedro, Espiquel, Luis, Estanislau, Theo:
 lau, Charte, Albarti, Venancio. Toren Padrins los Nobles Señors D.^o Antoni
 Dameto, y Sureda, y D.^{na} Joana Sureda de Sta Martí. Es de Sta Creu.
 Ita est Domex Sard.

L'any següent va néixer un altre fill a qui varen posar el nom de Joan⁶:

Certific y don fee jo a haya firmat, com als 25 Jure 1768 el M.^o M.^o Sr.
 Sr. Jaume Sureda P.^o y Canonge Baptiza un fill de los Nobles Señors D.^o
 Francesch Dameto, y de D.^{na} Isabel Sureda Cony. qui nasqui dit die circa las 12 del
 mati jorch son nom Juan Maria Miquel Emanuel Joseph Gabriel Felipe Ignaci Fra:
 cisco Francesch Jordi Jaume Ramon Eull Ramon nonat Nicolau Cayetano Be:
 nancio Joaquin Albert Baltherax Luis Estanislau Bernat Pantaleo Benangut
 Poruno Vicens Domingo Thomas Toren Padrins los Nobles Señors D.^o Juan
 Sureda Marquis de Rivot, y D.^{na} Beatrice de Berga. Es de Sta Creu.
 Ita est Sr. Nicolau Massanel pre y Donat.

L'any 1770 va néixer la filla Maria Beatriu⁷:

Maria Beatriu Als 5 Abril 1770 Baptiza (en presencia mia de que don fue
 y Certific y el D.^o Pere Sard P.^o y Domex) lo M.^o M.^o Sr.
 Sr. Jaume Sureda P.^o y Canonge de esta Sta Cath.^o una filla
 de los Nobles Señors D.^o Fran.^o Dameto y de Berga y de D.^{na}
 Elizabeth Sureda y de Verí Cony. nada a las 8 de la tarda del
 dia antecedent. Hago nom Maria, Beatriu, Josepha, Joaquina,
 Franquina, Joana, Antonina, Elizabeth, Ignacia, Theresia, Cath.^o Pa:
 mona, Vicens, Magdalena, Yidora, Luisa, Maria, Gertrudis, Bern:
 vinda, Phelipa, Anna, Dominga, Barbara, y Nicolau. Toren Pa:
 drins el Exregio D.^o Ramon Despuig y Cotones Conte de Montca:
 negro y Montoro, y la Exregia Sta D.^{na} Francisca de Verí Mar:
 quisa de Rivot. Es de Sta Creu.
 Ita est Sard Domex

4
5
6
7

Aquesta nina va morir l'any 1772:

13. *Dª Maria Beatriu Dameto de edad de dos años filla de Dn Francesch y de Dª Isabel Sureda coniujs de esta Parr^a morí als catorze Maig de mil set cents setante y dos y fonch enterrada en la iglesia de Convent de St Domingo por voluntad de son Pare.*⁸

El 7 de novembre de 1774 va néixer Joan⁹:

Certifico y doy entera fe como á los 8 9bre de 1774 en presencia mia (Don Francisco Pujol P^{bro} y Domero) el l^{tre} S^r Dⁿ Jayme Sureda pbro y canónigo de esta Sta Iglesia, Bautizó un hijo de los nobles S^{res} don Francisco Dameto y Dª Isabel Sureda cons el que nacio cerca de las 11 y cuarto de la noche antecedente y se le puso por nombre Juan, Mariano, Esberto, Joseph, Miguel, Florencio, Buenaventura, Jayme, Ignacio, Luiz, Nicolás, Jorge, Cayethano, Salvador, Andrés, F^{co} de Paula, Marcial, Vicente, Tomás, Sebastián cuyos abuelos paternos fueron Dⁿ Antonio Dameto y Dª Beatriz Berga con^s y maternos Dⁿ Juan Sureda marqués de Vivot y D^o Francisca Verí con^s, todos de esta ciudad y fueron los padrinos los nobles señores Dⁿ Jayme Sureda y Dª Magdalena Sureda. Es de Sta Cruz. Ita est. Dn Fran^{co} Pujol P^{bro} y Domero.

L'any 1776¹⁰ trobam encara a Antoni Dameto y Sureda de Sant Martí encapçalant la família domiciliada en la Illeta de Sant Feliu. No sabem si en aquest moment ja era vidu de Beatriu Berga i Zaforteza, però sí que l'any següent ja ho era com així es pot desprendre de la següent nota¹¹:

3. *D. Antonio Dameto Sureda de S. Martí, hijo de D. Antonio Dameto y Togores y de D.ª María Sureda de S. Martí y Zaforteza, Vdo. de Doña Beatriz de Berga y Zaforteza, hija de D. Gabriel de Berga y Sta. Cilia y de D.ª Isabel Zaforteza y Sureda.*

El seu fill Francesc Dameto i Berga també ja apareix casat amb Isabel Sureda i Verí i, almanco, en aquesta data tenien dos fills i una filla, Antoni Dameto i Sureda nascut l'any 1767, Maria, amb 4 anys d'edat i Joan, la partida de bateig dels quals hem reproduït abans. Un altre fill també anomenat Joan i qui, com hem vist en la seva inscripció baptismal, va néixer en 1768, va morir amb una curta edat. En aquesta relació apareix també un criat, Miquel Riera, fadrí de 16 anys.

En 1813¹² apareixen llistats únicament els homes en el número 12 de la illeta 198 i amb ells el número de 6 dones. Hem de suposar que el cap de la família era Isabel Sureda i Verí, ja vídua i amb ella el seu fill Antoni Dameto i Sureda, fadrí. Aquest apareix amb una edat de 52 anys, qüestió que hem de posar molt en dubte. Consten dos criats de sexe masculí, Domènec Homar, fadrí de 19 anys i Joaquim Sagristà, també fadrí de 47. De les sis dones que consten, una ha d'ésser Isabel Sureda i, a més, per censos posteriors hem identificat a les criades Joana Aïna Frau, vídua de 51 anys, Joana Esteva, fadrina de 21,

ero 13.

9 Arxiu Catedral: Llibre de baptismes LBA-13842_Vol-20 fol 135 v

10 AMP: Allistament general de Palma (illetari). Palma i terme, parròquies de l'Almudaina, Santa Eulàlia, Santa Creu, Sant Miquel i Sant Jaume LN_2079-1 (Es pot consultar *on line*)

11 *Padrón general de la Nobleza Mallorquina del año 1777, formado por Don Marcos Joaquín Rosselló, Notario Actuante de Secretario del cuerpo de la Nobleza de este antiguo Reyno. por el Conde de Olocau en Memòries de la Reial Acadèmia Mallorquina d'Estudis Genealògics, Heràldics i Històrics, ISSN 1885-8600, N°. 1-4, 1953-1955, págs. 171-180*

12 AMP: Padró de la ciutat i terme FP_703-1 (Es pot consultar *on line*)

Margalida Sureda, vídua de 31 i Maria Figuera de 18 anys i fadrina. Encara ens restaria per identificar una sisena, cosa que per ara no hem pogut fer.

En el padró de 1815¹³, sí estan llistats tots els components de cada família. Fonamentalment apareixen en la casa els mateixos habitants que en 1813 amb l'única excepció que falta Joaquim Sagristà i en el seu lloc està Joan Servera, fadrí de 23 anys. Consten les quatre criades que hem llistat abans. A la imatge de la pàgina anterior es pot veure la entrada de la casa, en el carrer Sant Feliu, i a la dreta encara podem observar la rajoleta amb el número 12. La mateixa composició trobam en el cens de 1816¹⁴.

En 1818¹⁵ la família ocupa les cases 10, 11 i 12. Únicament estan llistats els homes i consta que també hi habitaven 4 dones. Apareix entre els homes, a més d'Antoni Dameto i Sureda, el seu germà Joan, de qui abans reproduïam el registre de bateig. A més consten els dos criats Domènec Homar i Joan Sureda. De les quatre dones és segur que una és la mare, Isabel Sureda i Verí. No podem assegurar quina era la nòmina de les criades en aquest moment i hem optat, conscients que almanco hi ha una de més, per deixar les mateixes de 1816.

En el cens de 1820¹⁶, Isabel Sureda i Verí apareix ocupant la casa número 12 i Domènec Homar apareix, de manera diferenciada, ocupant la casa número 13. En la número 11 que abans hem vist que també estava ocupada per la família apareix Francisca Aïna Cerdà. Podem suposar que possiblement també tenia alguna relació amb la família Dameto-Sureda.

En l'allistament de l'any 1823¹⁷ apareixen en aquestes cases únicament les persones susceptibles de ser allistades i així tenim en el número 11 a Gaspar Alemany, mariner, en el número 12 a Joan Dameto i Sureda i, en els números 13 i 14 apareix Domènec Homar, segurament ja casat, i que continuava de criat amb els Dameto. En 1824¹⁸, apareix com a cap de família, sense més dades, Antoni Dameto en la casa número 12. Les cases 10 i 11 i les 13 i 14, apareixen buides.

En 1826¹⁹ apareixen els dos germans Dameto, fadrins, amb la seva mare com en censos anteriors. El que canvia substancialment és la nòmina de criats. Trobam a Vicenç Martorell Arades, natural de València, fill de Joan d'Inca i de Catalina Arades de Palma, fadrí de 18 anys, a Gabriel Ferrer, de 19 anys, natural d'Artà i també fadrí, a Pere Homar, de Valldemossa, milicià de 21 anys, fadrí i natural de Valldemossa, a Maria Antònia Figuera, catalana, vídua de 20 anys, a Francisca Aïna Jaume i Margalida Torres, ambdues naturals de Lluçmajor, fadrines, de 20 anys la primera i de 14 la segona. A més trobam un nin de 6 anys, Pere Antoni Homar. Pensam que ha de tenir alguna relació amb els altres Homar que hem vist en aquesta família, però encara no hem pogut establir cap relació.

En 1827²⁰ la família apareix ocupant les cases 11 i 12 de la illeta 198. La encapçala Antoni Dameto qui conviu amb la mare, Isabel Sureda i el seu germà Joan. En aquesta relació Antoni Dameto apareix com casat encara que sabem que va morir fadrí. De la llista de criats de l'any anterior desapareixen Maria Antònia Figuera i Gabriel Ferrer i s'hi afegeix Joan Mulet, fadrí de 20 anys i natural de

13 AMP: Padró general FP_543-1 (Es pot consultar *on line*)

14 AMP: Exèrcit_1816_LN_2097-2 (Es pot consultar *on line*)

15 AMP: Padró general de la ciutat de Palma FP_651-1 (Es pot consultar *on line*)

16 AMP: 1820_Padró de la ciutat i terme FP_74-2 (Es pot consultar *on line*)

17 AMP: 1823 Allistament general FP_1202-12 (Es pot consultar *on line*)

18 AMP: Veïnat d'aquesta ciutat i terme: 1824 FP_879-05 (Es pot consultar *on line*)

19 AMP: Padró de la parròquia de Santa Creu FP_299-5 (Es pot consultar *on line*)

20 AMP: Padró de la parròquia de Santa Creu, illeta 195 a 215 FP_286-5 (Es pot consultar *on line*)

Palma. En aquest llistat també consta que les entrades número 13, 14 i 15 pertanyien a la mateixa casa.

Com en el cens anterior, en 1829²¹, Antoni Dameto torna aparèixer com a casat, segurament perquè les dades no es devien verificar amb massa rigorositat. Continuen convivint en la casa corresponent als números 11 i 12 els dos germans fadrins i la mare que ja tenia una edat avançada. Dels criats continuen Vicenç Martorell Arades i Joan Mulet i cap de les criades antigues, però s'hi afegeixen na Joana Lladó, de Calvià, i na Catalina Guiscafré d'Artà, ambdues fadrines de 30 anys d'edat. Amb tots ells continua el nin, ja amb vuit anys, Pere Antoni Homar.

En 1831 va morir la madona de la casa:

Dia 25 7bre de 1831 á las diez y media de la mañana falleció por resolución la N Sra Dª Isabel Sureda de edad de 88 años hija del Illtre S. D. Juan Marqués que fue de Vivot, y de la N. Sra. Dª Francisca Verí cons, viuda del N. S. D. Francisco Dameto, natural de Palma, y vecina de la Parroquia de Sta. Cruz. Ordenó su testamento y mandas pías en poder de D. Pedro Josef Bonet Not^o á los 13 de 7bre de 1828. De que certifico. Pablo Garriga pbro²²

Poc temps després d'aparèixer en el cens de 1829, el criat Vicenç Martorell, qui es va casar amb na Coloma Mas Verger, natural de Palma, filla de Mateu i de Margalida, i que apareix domiciliat en el número 9 de la mateixa illeta en el cens de 1833²³. Tenien un fill de 2 anys, Joan Martorell Mas i en la mateixa casa convivia amb ells Catalina Arades, la mare de Vicenç, vídua de 70 anys. L'ofici de Vicenç continuava essent el de criat i suposam que en la casa dels Dameto Sureda. En aquest cens, les cases 10 i 11 apareixen buides i els germans Dameto i Sureda ocupaven la número 12. Dels criats, desapareix Joana Lladó, però tornen aparèixer Pere Homar i Margalida Torres. L'estat d'aquests dos darrers era de casats i pensam, encara que no ho podem assegurar, que formaven un matrimoni. També s'incorpora Margalida Pol, natural de Binissalem, fadrina de 24 anys. Continuen, doncs, Joan Mulet i Catalina Guiscafré i el nin Pere Antoni Homar, qui ja amb dotze anys, també consta com a criat.

La fitxa del padró de 1834²⁴ corresponent a la casa és la següent:

21 1829 Padro StaCreu 1aSeccio FP_60-2 (Es pot consultar *on line*)

22 AMP: Enterraments Parròquia Santa Creu núm. 1 (abril 1821 - septiembre 1831) AH 1987- 1, fol 147

23 1833 Padro StaEulalia FP_246-1 StaCreu FP_246-2 (Es pot consultar *on line*)

24 AMP: 1834_Padro_Ciutat_Illeta_198_FP_316-14 (Es pot consultar *on line*)

Palma de Mallorca (PADRON GENERAL.) *12 de Mayo* de 1834

NOMBRES.	Edad.	Estado.	Naturaleza.	Destino ó ocupacion.	Tiempo de residencia.	OBSERVACIONES.
<i>Don Antonio Dameto</i>	<i>65.</i>	<i>soltero</i>	<i>Palma</i>	<i>Cap. retirado</i>		
<i>D. Juan D.</i>	<i>49</i>	<i>id</i>	<i>id</i>	<i>id</i>		<i>En 25 Julio 1836 falleció</i>
<i>Juan Mulet</i>	<i>26</i>	<i>soltero</i>	<i>Alaró</i>	<i>criado</i>	<i>id</i>	<i>En 14 Ag. 1834 pasó a residir en la calle 202 n.º 7.</i>
<i>Clara Guasp</i>	<i>30</i>	<i>soltera</i>	<i>Palma</i>	<i>criada</i>		
<i>Teresa Vallcanera</i>	<i>26</i>	<i>id</i>	<i>id</i>	<i>id</i>		
<i>Pedro Ant. Homar</i>	<i>14</i>	<i>soltero</i>	<i>id</i>	<i>Estudiante Matriculado</i>		<i>En 27 Julio 1837 salió p.º Habana en 29 de Agosto</i>
<i>Pablo Vanrell</i>	<i>14</i>	<i>id</i>	<i>Valldemosa</i>	<i>criado.</i>		<i>En 15 Ag. 1838. Descede de Valldemosa y viene a residir en la calle 202 n.º 7. En 15 Mayo 1840. Pro. de su padre</i>
<i>Juan Lliteras</i>	<i>16</i>	<i>soltero</i>	<i>Artà</i>	<i>Serviente</i>		

Com podem veure, en aquesta fitxa es fa un poc la història dels habitants de la casa entre els anys 1834 i 1840. En el cas de Joan Dameto, informa que la seva mort es va produir el 26 de juliol de 1836. Pel que fa als criats, de Joan Mulet, qui ara apareix com natural d'Alaró, informa que duia cinc anys de residència i que el mateix any 1834, el dia 14 d'agost, va passar a residir en la illeta 202 número 7. Apareixen com a noves criades Clara Guasp i Teresa Vallcaneres, ambdues fadrines i naturals de Palma, la primera de 30 anys i la segona de 26. Pere Joan Homar, qui ja tenia l'edat de 14 anys apareix com estudiant i matriculat.

L'any 1836²⁵ trobam el registre d'enterrament de Joan Dameto i Sureda:

El Noble Sr. D. Juan Dameto y Sureda

Dia 26 de Julio de 1836 á las 8 de la mañana falleció de debilidad el Noble Sr. D. Juan Dameto Soltero Teniente de Navío de la Real Armada su edad de 61 años hijo de los Nobles Señores D. Francisco y de Dª Isabel Sureda cons ya difuntos, natural de Palma y vecino de la Parroquia de Sta Cruz. No consta de disposicion alguna. De que certifico. Berga y Verí. Pablo Garriga pbro.

La mateixa fitxa de 1834 ens fa saber que Pere Joan Homar el 27 de juliol de 1837 va partir cap a l'Havana, d'on va tornar el 29 de desembre del mateix any. El primer d'agost d'aquest mateix any es va incorporar a la casa com a criat Pau Vanrell, de 14 anys d'edat i natural de Valldemossa a on va tornar a principis de l'any 1838. Finalment, el dia 15 de març de l'any 1840 es va incorporar Joan Lliteres, d'Artà, de 16 anys i fadrí.

En 1844²⁶ reproduïm el registre d'enterrament de Antoni Dameto i Sureda.

El Noble Sr. D. Antonio Dameto y Sureda

Dia 10 de marzo de 1844 á las 6 y 3/4 de la noche falleció de enfermedad de pecho el Noble Sr. D. Antonio Dameto y Sureda soltero de edad de 77 años, hijo de los Nobles Señores Don Francisco Dameto y Berga y Dª Isabel Sureda y Verí cons natural de Palma y vecino de la Parroquia de Sta Cruz. Otorgó su ultimo testamento en poder de D. Pedro José Bonet Nott^o día 25 Setiembre de 1836. De que certifico. Pablo Garriga Pro.

25 AMP: StaCreu_Enterrament_Llibre02_oct1831-oct1841_AH-1987-2 fol 82

26 AMP: Enterraments Parròquia Santa Creu Llibre03_nov1841-ago1856_AH-1987-3 fol 51